

ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ КОНФЛІКТОЛОГІЇ В КОНТЕКСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Як свідчить світова практика, конфлікт є дуже суттєвою складовою діяльності керівників різних рівнів. реальність така, що керівники підприємств, організацій витрачають до чверті і більше свого робочого часу на врегулювання будь-яких конфліктів та їх наслідків. ця цифра збільшується до 30% для керівників більш низького рівня. можна сказати, що “працювати, керувати та жити в організації – це означає існувати в конфлікті”. експерти підраховали, що конфлікти та стреси від невіршених конфліктів коштують в США млрд. доларів на рік. керівники проводять від 25 до 60% свого робочого дня займаючись конфліктами та сварками, що виходять з проблем взаємовідносин між людьми.

Отже, проблема вивчення конфліктів в організаціях та підготовка майбутніх управлінців, здатних ефективно передбачати конфлікти та управляти ними, чітко уявляючи задачі та функції такого управління набуває сьогодні особливого значення в контексті української вищої школи, а саме в її економічній компоненті (маємо на увазі підготовку майбутніх менеджерів).

Реалізація означеної проблеми повинна бути спрямована, на наш погляд, на вирішення завдань, що мають інноваційний характер і віддзеркалюють необхідність підготовки менеджерів до врахування інноваційних змін, що відбуваються на підприємствах та організаціях. до них належать завдання тактичного, оперативного характеру, спрямовані на те, щоб навчити слухачів:

- критично мислити та розв'язувати проблемні ситуації;
- широко та системно (інтегративно) сприймати управлінські конфліктні ситуації;
- робити вибір та обґрунтовувати управлінські дії щодо профілактики, попередження та розв'язання конфліктів з врахуванням різних поглядів;

- відмовлятися від традиційних підходів (“ламати традиційні підходи”) до вирішення тих чи інших завдань;
- бути відкритим до людей, стимулювати та позитивно оцінювати їх діяльність, що є значно більшим, ніж просто управляти людьми чи контролювати їх;
- об’єднувати думки та дії всіх учасників конфлікту для того, щоб ламати застарілі звички та традиції;
- навчитися ризикувати в умовах обмежень, пов’язаних із змістом управлінських завдань, робочими ситуаціями, власною позицією та ін.

З врахуванням означених завдань побудована програма вивчення конфліктології передбачає проведення *сесії лабораторно-практичних занять*. в традиційному лабораторному практикумі студент вчиться планувати, реалізовувати науковий експеримент та робити обґрунтовані висновки з отриманих даних, разом з тим навчаючись роботі з необхідним інструментарієм. на наш погляд, ця назва є доцільною, оскільки в основі курсу лежить принцип «навчальної лабораторії»: учасники не вивчають послідовність дій, а проводять експериментальне вивчення нових способів поведінки з використанням імітаційних, ділових, ситуаційно-рольових ігор; через розв’язання завдань у розмовних («буз») та синдикативних групах; за допомогою методів мозкового штурму, синектики, методу асоціацій та інших практичних технологій генерування ідей.

Насамкінець необхідно зазначити, що учасникам занять надається не готовий рецепт поведінки в конфліктогенних ситуаціях, а «культурний» алгоритм поведінки, що розширює їхні можливості на додаток існуючих вже в їхньому досвіді способів поведінки. власне, основне завдання таких занять – не заміна, а розширення репертуару поведінки в конфліктних ситуаціях, що забезпечує автономне, усвідомлене прийняття управлінських рішень.